

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه حضرت فاطمه (سلام الله عليها)

مقاله ششمین جشنواره رشد

عنوان موضوع

تأثیرات زندگی مدرن از دیدگاه معارف اسلامی

در شئون طلبگی

استاد راهنما: سرکار خانم سبحانی

پژوهشگران: زهره انصاری-رضوان سادات میردانیالی

کلثوم سادات موسوی-افتخار کربلایی حسنی

استان تهران

سال ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تأثیرات زندگی مدرن از دیدگاه معارف اسلامی در شئون طلبگی

انسان با قدرت عقل و درایت و اراده ای که دارد اشرف مخلوقات نام گرفته است و با یادگیری علوم دینی به مقام طلبه علوم دینی برسد و الگوی دینی و مذهبی شود. برای این امر به سیره پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) و اهل بیت (سلام الله علیها) توجه کند و روش آنان را سرلوحه کار خود قرار دهد. با گذشت زمان و با توجه به امکانات و مدرنیته شدن جامعه مذهبی و تطابق آن با زی طلبگی و شئون آن دچار مشکل شده ایم .

با پیشرفت علم و استفاده از شبکه های ماهواره ای که ابزار اصلی گسترش ارزشهای فرهنگی و اجتماعی در بین جوانان و طلاب نقش مهمی را ایفا کرده است. روحانیون مقید به اسلام و مذهب شیعه با تغییر امکانات علمی و به روز شدن وسایل مدرن هیچ خدشه ای به دین وارد نکردند و در کار تبلیغ از آن استفاده کردند و اسلام ناب محمدی را به تمام دنیا رساندند و امروزه شاهد پیشرفت مذهبی و تبلیغی آنان هستیم.

کلید واژه : زندگی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، شئون طلبگی، زندگی مدرن، ماهواره، تبلیغ.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه.....
	فصل اول : سیره فردی و زندگانی معنوی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم
۳.....	ریاضت و مجاهدت با نفس.....
۴.....	ریاضت و هدایت.....
۴.....	نمونه هایی از اخلاق و رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم.....
۶.....	تواضع و فروتنی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم.....
۸.....	نماز شب، یک عبادت بزرگ روحانی.....
۱۰.....	عبادت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم.....
	فصل دوم : زندگی طلبه و شئونات طلبگی
۱۳.....	زی طلبگی به مثابه منش انسان حوزوی.....
۱۳.....	منش طلبگی.....
۱۴.....	هویت اجتماعی و گروهی طلاب.....
۱۴.....	زمینه تاریخی میدان فرهنگی دینی حوزه.....
۱۵.....	طلاب بر پنج قسم می باشند.....
۱۵.....	قسم اول.....
۱۶.....	قسم دوم طلاب.....
۱۶.....	قسم سوم طلاب.....
۱۷.....	قسم چهارم طلاب.....

قسم پنجم طلاب	۱۷
فصل سوم : زی طلبگی در مواجهه با زندگی مدرن	
طلاب بدون استفاده از لوازم مدرنیته در زمان قدیم در یادگیری علم	۲۰
طلاب و استفاده درست از زندگی و وسایل مدرن	۲۱
آگاهی طلاب از فراگیری علوم دینی در مقابل با زندگی مدرن	۲۱
آسیب شناسی استفاده از ماهواره	۲۲
آسیب های ماهواره ای بر رفتارهای فردی و اجتماعی	۲۲
تأثیرات منفی رفتاری شبکه های اجتماعی در پرتو اینترنت	۲۳
فواید ماهواره	۲۴
آگاه شدن از پیشرفت های علمی اقصاد نقاط دنیا	۲۴
با خبر شدن از اوضاع جهان	۲۴
آشنایی با فرهنگ و سنن کشورهای مختلف	۲۵
امکان دیدن برنامه ها به زبان اصلی	۲۵
راهکارهای مقابله با ماهواره	۲۵
فصل چهارم : اثرات زندگی مدرن بر زندگی طلاب و روحانیون	
تحلیلی بر عوامل محیطی تاثیر گذار بر هویت نهاد روحانیت	۲۸
عوامل محیطی روحانیت	۲۸
الف- دولت	۲۸
۱- اعمال قدرت	۲۹
۲- شکل دهی ساختاری	۳۰
۳- ابزار قانون	۳۱

۱-خودسازی

اینکه منش و کردار روحانیون همانند امیرالمومنین علی علیه السلام شود. به بیان دیگر، زی طلبگی در رفتار آنان بروز یابد. امام خمینی (ره) می فرمایند: «من خوف این را دارم که در این انقلاب باید روحانیت تقویت بشود، مبدا خدای ناخواسته به واسطه بعضی از اعمال، یک سستی در روحانیت پیدا بشود. اگر ما از زی روحانیون خارج بشویم؛ زیّی که مشایخ ما در طول تاریخ و ائمه اهدی علیه السلام داشته اند، اگر روحانیت خارج بشود، خوف این است که یک شکستگی به روحانیت وارد آید. شکستی که منجر به شکست اسلام شود؛ چرا که اسلام به استثنای روحانیت، محال است که به حرکت خودش ادامه بدهد؛ اینهاست که اسلام را معرفی می کنند و به پیش می برند.»^۱

طلاب و فضلا، متناسب با شأن خود، منش معنوی و آخرت گرایی را همچون انبیا و ائمه المعصومین علیه السلام در پیش می گیرند تا بتوانند از عهده رسالتی که به آن موظف شده اند، به خوبی برآیند. واژه خودسازی در برگرفته معنا و مفاهیم گسترده ای است که از محدوده این بحث خارج است؛ اما اهمیت آن برای همه انسانهای کمال جو، به ویژه رهبران فکری و دینی؛ یعنی روحانیت آشکار است.

۲-صنف سازی

صنف سازی، یعنی ایجاد تعهد برای روحانیونی که در این سلک هستند و در درون این نهاد، هویت یافته اند. بعد از شناخت نحوه شکل گیری مفهوم روحانیت در بین اقشار مردم، روحانیت به این نکته واقف می شود که باید از هویت ایجاد شده حفاظت کند و در جهت بهبود آن تلاش نماید. برخی از دانشمندان از این نوع تعهد و حفاظت، با نام صنف سازی یاد کرده اند.^۲

روحانیون باید از مرزهای این نهاد حفاظت کنند و آن را از تعرض نیروهای داخلی ناسازگار با این هویت، عاری سازند. اینان باید نسبت به کسانی که می خواهند از درون خیانت کنند یا سهل انگاری می نمایند، حساس بوده و

^۱. روح الله، خمینی، صحیفه امام، جلد ۱۸، ص ۱۳.

^۲. محمد رضا، حکیمی، هویت صنفی روحانیت ص ۹۶.

درون این نهاد را همیشه پاکسازی نمایند و کسانی را که به نیت دستیابی به مطامع دنیوی، وارد این نهاد شده اند، طرد نمایند تا دامن این صنف از اعضای ناسازگار، منزله گردد. امام خمینی (ره) در این خصوص به روحانیون می فرماید: «اگر روزی از نظر مردم عادی بالاتر رفتید، بدانید که دیر یا زود مطرود می شوید؛ برای اینکه مردم می گویند: ببینید آن وقت نداشتند که مثل مردم زندگی می کردند؛ [اما] امروز که دارند و دستشان می رسد از مردم فاصله گرفتند»^۱

^۱. روح الله، خمینی، صحیفه امام، جلد ۱۷، ص ۴۵۳.

نتیجه گیری

تمام کائنات بهر کاری آفریده شده اند، درخت، گل، گیاه، خاک، آب، هوا، آسمان همه و همه خاصیت و فعل مربوط به ساختار آفرینش خود را دارند همانگونه که هر روز مشاهده می کنیم تمام نباتات و جمادات بهره ای و حتی بهره های فراوانی را در این دنیا دارند که چه به صورت مستقیم چه غیر مستقیم به موجودات و مخلوقات دیگر عرضه داشته اند، از تمام شواهدی که در کائنات حس می کنیم و می بینیم در می یابیم که مخلوقی دیگر به نام انسان برای عرضه کردن روح خود در خدمت سعادت بشریت باید باشد و این سعادت را هر انسانی به توان جسمی و روحی خود در طبق اخلاص گذاشته و در آن راستا پیشروی می کند تا رسالت پیامبران را ادامه دهد، پس این انسان می تواند هر راهی را انتخاب نماید یا راه پیامبری یا راه ذلت را که اگر راه رسالت پیامبری باشد روح را تزکیه و بر نفس اماره غلبه می نماید تا روحانیت پاک را تحصیل نماید و کلام الهی را در هر زمان و در هر شرایطی در جامعه توسعه دهد تا دین و شناخت راه درست انسانیت را به عالم بشریت نمایان کند، نمونه آن را می توان همین طلاب و روحانیون مقید به اسلام و مذهب شیعه مثال زد، که باتغییر امکانات علمی و به روز شدن وسایل مدرن هیچ خدشه ای به دین وارد نمی کنند و ظرف وجودیشان آنقدر قوی هست که از این امکانات و لوازم مدرن برای ترقی اسلام بهره می گیرند و در کار پیشرفت تبلیغ به آن چنگ میزنند تا فعالیتهای کارا و به روز را بنا به قشر آن جامعه داشته باشند و اسلام ناب محمدی را به تمام دنیا رویت نمایند تا ثابت کنند یک روحانی و یک مبلغ یا یک طلبه می تواند از به روز شدن امکانات به نحو احسن استفاده نماید آنگونه که در شأن طلبگی و زندگی روحانیت باشد و مسائل احکام و اسلام را با همین قشر که دسترسی به امکانات مدرن دارند و از آن امکانات استفاده و تبلیغی موفق داشته باشد چه بسا بسیاری از روحانیون نامدار برای پیشرفت دین از این وسایل استفاده نموده و امروزه در رسانه ها شاهد پیشرفت مذهبی و تبلیغی آنان هستیم.

فهرست منابع

❖ قرآن کریم

❖ نهج البلاغه

۱. اسکارت، ریچارد، نهادها و سازمانها.
۲. الگار، حامد، نقش روحانیت پیشرو در جنبش مشروطیت - دین و دولت در ایران و نقش علما در دوره قاجار، ۱۳۵۹.
۳. حسینی، مجتبی، سلوک فردی حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم.
۴. حسینی عاملی، حسن، مواعظ العددیه، قطع وزیری، قم، ناشر طلیعه نور، ۱۳۸۴.
۵. حقیقی، محمدرضا، معنویت صنفی روحانیت.
۶. حکیمی، محمدرضا، هویت صنفی روحانیت، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۵۹.
۷. خمینی، روح الله، صحیفه امام، تهران، مؤسسه آثار و نشر امام خمینی (ره)، ۱۳۸۷.
۸. سروری، حجت الله، نقش ماهواره در زندگی، وحید فرشی زاده، جوانان موفق، دوم، ۱۳۹۳.
۹. حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۵.
۱۰. طباطبایی، محمدحسین، سنن النبی.
۱۱. طباطبایی، محمدحسین، المیزان.
۱۲. طباطبایی بروجردی، حسین، جامع الأحادیث شیعه، المطبعة العلمیه، ج ۱.
۱۳. طبرسی، حسن بن فضل، مشکوة الانوار، جلد ۱، نجف، ۱۳۸۵، کتابخانه حیدریه و دیگر ناشران.
۱۴. عالم زاده نوری، محمد، راه و رسم طلبگی، ۱۳۹۱، بی جا.
۱۵. غزالی، محمد، المحجبه البيضاء، ج ۱.
۱۶. مجتهدی تهرانی، احمد، آداب الطلاب، شاکر برخوردار فرید، قدس، چاپ دوم، ۱۳۸۴.

۱۷. محدث، جلال الدین، فهرست موضوعی غررالحکم.

۱۸. مصباح یزدی، محمدتقی، مباحثی درباره حوزه قم.

۱۹. مهدوی کنی، محمدرضا، نقطه های آغاز در اخلاق عملی.

۲۰. مطهری، مرتضی، خاتمیت، قم، صدرا، ۱۳۷۰.

۲۱. دانایی، سپیده، مجله اینترنتی برترین ها BARTARINHA.IR

۲۲. سایت علمی پژوهشی آسمان WWW.Sid.ir